

KORRALDUS

01.04.2026 nr DM-131608-16

Voola liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/319361 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes Riigimetsa Majandamise Keskuse 14.08.2025 esitatud Voola liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/319361 muutmise taotlusele nr T-KL/1028121-3 ja Tõrva Vallavalitsuse 05.11.2025 korraldusele nr 2-3/2025/499, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Pikendada Riigimetsa Majandamise Keskuse (registrikood: 70004459) tähtajalise keskkonnaloa nr L.MK/319361 kehtivusaega 15 aasta võrra ehk kuni 13.10.2039 aadressil Valga maakond Tõrva vald Jeti küla RMK Koorküla metskond 12 katastriüksusel (katastritunnus 20801:001:0481) Voola liivamaardlas Voola liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr L.MK/319361 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.2. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Korraldus jõustub selle teatavaks tegemisest Riigimetsa Majandamise Keskusele.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

2.1.1. Riigimetsa Majandamise Keskus (registrikood: 70004459, aadress: Mõisa/3, Sagadi küla, Haljala vald, Lääne-Viru maakond, Eesti; edaspidi ka *RMK*) on esitanud 13.03.2025 Keskkonnaametile Voola liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse nr T-KL/1028121 ja parandatud taotluse 14.08.2025 nr T-KL/1028121-3 Voola liivamaardla (registrikaardi nr 374) ehituskruusa aktiivse tarbevaru plokkide 5 ja 8, täiteliiva aktiivse tarbevaru 6. plokki ning ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokkide 4 ja 7 kaevandamiseks. Nõuetekohane taotlus on registreeritud KOTKAS-s 14.08.2025 menetluse nr M-131608 juurde.

Riigimetsa Majandamise Keskuse taotluse kohaselt soovitakse pikendada Voola liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/319361 kehtivusaega (kehtib 14.10.2010–13.10.2026). Keskkonnaloa kehtivusaja pikendamist taotletakse 15 aasta võrra. Kaevandamisjärgselt korrastatakse karjääri ala kivisisalikele sobivaks elupaigaks.

Taotletav Voola liivakarjääri mäeeraldis asub Valga maakonnas Tõrva vallas Jeti külas RMK

Koorküla metskond 12 (katastritunnus 20801:001:0481; sihtotstarve maatulundusmaa 95%, mäetööstusmaa 5%), maaüksusel, mille valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Voola liivakarjääri mäeeraldis ja mäeeraldis teenindusmaa pindala on 6,80 ha. Mäeeraldisega seotud varu on seisuga 31.12.2025 järgmine: täiteliiva tarbevaru plokis 4 aT (ehitusliiv) 343,937 tuh m³, 5 aT (ehituskruus) 82,586 tuh m³, 6 aT (täiteliiv) 31,727 tuh m³, 7 aT (ehitusliiv) 6,989 tuh m³ ja 8 aT (ehituskruus) 4,191 tuh m³. Ehitusliiva kaevandataav varu on 304,926 tuh m³. Ehituskruusa kaevandataav varu on 74,777 tuh m³ ja täiteliiva kaevandataav varu on 27,727 tuh m³. Keskmise tootmismahut aastast on 29 tuh m³. Maavara kasutatakse teedeehituses.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnavalda taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnavalda taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv on tasutud summas 995 eurot 13.03.2025 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 01.01.2025).

Keskkonnavalda taotlust kontrollis maavarade registri vastutav töötaja Eesti Geoloogiateenistus (01.09.2025 nr 13-1/25-1427).

Taotletav Voola liivakarjääri mäeeraldis asub ulatuslikul sanduritasandikul. Tihedal liivsavimoreenil lasub valdavalt keskmiseteralise, kruusa sisaldava liiva kompleks. Kohati esineb veeriselist kruusa ja üli- kuni väga peeneteralist liiva. Tegemist on mäetööstusmaal asuva olemasoleva karjääriga.

Tõrva linn jääb taotletavast mäeeraldisest ligikaudu 11 km ja Hummuli alevik ligikaudu 13 km kaugusele. Mäeeraldisest ligikaudu 1,5 km kaugusel kulgeb Tõrva–Jeti–Valgjärve riigi kõrvalmaantee (T-23190). Lähim majapidamine asub Voola liivakarjääri mäeeraldisest ~700 m kaugusel, jäädes Mukumäe (katastritunnus 20302:001:0950) kinnistule, teised lähimad talud jäävad ligikaudu ühe kilomeetri kaugusele kirdesse.

Mäeeraldisel lääneosa on kaetud okaspuumetsaga, idaosale jääval raiesmikul kasvab noor mets. Mäeeraldisel kirde-põhjaosa (plokid 7 ja 8) ulatub mahajäetud Voola liivakarjääri piiridesse. Mäeeraldist ümbritseb okaspuumets. Maapind on mäeeraldisel piires suhteliselt tasane, jäädes valdavalt 76–79 m absoluutse kõrguse vahemikku, suurenedes põhja ja loode suunas. Mahajäetud Voola karjääri põhi jääb 67–69 m absoluutsele kõrgusele.

Mäeeraldiselt on katend osaliselt kooritud mäeeraldisel kirdeosas ning ladustatud mäeeraldisel. Mäeeraldisel katendi maht on 76 tuh m³, sellest mulla maht 22 tuh m³. Muld tuleb vallitada eraldi, säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust ei tohi aunasid tihendada. Vastavalt kivisisaliku ekspertiinnangule, on soovitatud kogu katend võõrandada ja katendit korrastamisel mitte kasutada, et ala ammendamisel ja korrastamisel oleks võimalik luua sobilik elupaik kivisisalikele. Katend tuleb võõrandada vastavalt kehtivale seadusele.

Kasulik kiht (liustikujõelised sandurisetted) on esindatud valdavalt keskmiseteralise (vähemal määral ka peene- ja jämedateralise) kruusaka liivaga, mis vastab ehitusliiva nõuetele.

Kogu taotletav varu ei ole kaevandatav, kuna külgneva maapinna stabiilsuse tagamiseks tuleb mäeeraldise perimeetrile jätta nõlva hoidetervik. Katendi ja maavara ohutuks nõlvuseks on arvestatud 1:2. Nõlvatervikusse jääva varu maht on kokku 62,7 tuh m³.

Lähimaks vooluveekoguks on Voola liivakarjääri teenindusmaast ligikaudu 200 m kaugusel põhja pool asuv Õhne jõgi (VEE1013700). Teised mäeeraldisele lähimad veekogud on ca 3 km kaugusel asuv Jaki oja (VEE1012103), ca 1,2 km kaugusel asuv Käterätioja (VEE1012120), ca 250 m kaugusel asuv Liivreoja (VEE1013722), ca 2,2 km kaugusel asuv Töldreoja (VEE1013720).

Taotletav mäeeraldis jääb maaparandussüsteemi Jeti PÜ-141 (Maaparandussüsteemi kood 3101210050030) piiranguvööndisse. Maardla kasutuselevõtuks on Valga Maaparandusbüroo andnud 26.03.2009 kooskõlastuse nr 9-21/100.

Mäeeraldisele kõige lähemal asuvad puurkaevud on ca 1,6 km kaugusel asuv PRK0057045, ca 2,5 km kaugusel asuv PRK0059852, ca 1,6 km kaugusel asuv PRK0059852 ning ca 1,9 km kaugusel asuv PRK0012503 ja ca 2 km kaugusel asuv PRK0066514. Eeldatavasti asub lähim salvkaev lähima elamu juures, mis asub Voola liivakarjääri mäeeraldisest ~700 m kaugusel, jäädes Mukumäe (katastritunnus 20302:001:0950) kinnistule.

Eesti Looduse Infosüsteemi (*EELIS*) andmetel jääb mäeeraldisest ligikaudu 145 m kaugusele vääriselupaik VEP210389 ning Natura elupaik puisniidud (6530*) asub karjäärist lähimast punktist ligikaudu 135 m kaugusel. Ligikaudu 130 m kaugusele jääb Õhne jõe hoiuala, mis kuulub üle-euroopalisse kaitsealade võrgustikku Natura 2000 kui Palakmäe loodusala.

Mäeeraldisest 5 km raadiusesse jääb kaljukotka elupaik (KLO91127415) ja 2 km raadiusesse jääb kalakotka elupaik (KLO9129630). Mäeeraldise 250 m laiusel puhvril on inventeeritud III kaitsekategooria kaitsealuse liigi rohe-vesihobu elupaik ja 250 m laiusel puhvril on inventeeritud II kaitsekategooria kaitsealuse liigi kivisisaliku elupaik ning kivisisaliku elupaik KLO9113057 ulatub ka mäeeraldisele. Voola liivakarjääri mäeeraldis kattub osaliselt II kaitsekategooria liigi kivisisaliku (*Lacerta agilis*) elupaigaga (KKR kood KLO9113057). Kivisisaliku elupaik on registreeritud keskkonnaloa kehtivuse jooksul, mis võib olla põhjustatud soodsate elupaigatingimuste tekkimisel maavara kaevandamisel. Voola liivakarjääris liiva kaevandamisel tuleb lähtuda ekspert hinnangust toodud soovitudest.

Lähimad kultuuripärandi objektid on ca 600 m kaugusel Õhne jõe ääres oleva heinaküüni varemed (EELIS id: -365247730), ca 1,2 km kaugusel asuv Udsu järv (EELIS id: 584259564) ja ca 1,4 km kaugusel asuv Lindsa saarik (EELIS id: 1382759564).

2.2. Keskkonnaloa taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 13.03.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Tõrva

Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 08.09.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 08.09.2025 kirjaga nr DM-131608-9 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Taotluse menetlusse võtmise teade ning taotlus edastati 08.09.2025 kirjaga nr DM-131608-10 Tõrva Vallavalitsusele.

Kuni loa muutmiseni või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 17.03.2026 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 17.03.2026 kirjaga nr DM-131608-15.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis Riigimetsa Majandamise Keskuselt 17.03.2026

kirjaga nr DM-131608-15 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 31.03.2026.

Riigimetsa Majandamise Keskus määratud tähtaja jooksul arvamust või vastuväiteid ei esitanud ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

Keskkonnaameti 17.03.2026 kiri nr DM-131608-15 on registreeritud Riigimetsa Majandamise Keskuse dokumendiregistris 17.03.2026 viitega 3-1.1/2380.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama *KMH* algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (KOTKAS 05.01.2026 kiri nr DM-131608-12), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu *KMH* algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
- mäeeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

Keskkonnaamet jättis 11.02.2026 kirjaga nr DM-131608-14 „Voola liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/319361 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata *KMH* Voola liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.2.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused loa muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

Riigimetsa Majandamise Keskusel on olemasolev keskkonnaluba nr L.MK/319361 (seaduses ka kui *kaevandamisluba*) maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Voola liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 08.09.2025 kirjaga nr DM-131608-10 Tõrva Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 08.11.2025. Tõrva Vallavalitsus nõustus 05.11.2025 korraldusega nr 2-3/2025/499 Voola liivakarjääri keskkonnakaitseloa nr L.MK/319361 muutmise taotlusega.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekavade kohta. Voola liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjäätmekavaid ei teki.

Taotluse kohaselt korrastatakse ala kivisisalikele sobivaks elupaigaks, korrastatavat ala ei metsastata. Kaevandatava katendi koguseks on keskkonnaloale nr L.MK/319361 märgitud 22 tuhat m³. Vastavalt eksperthinnangule, on soovitatud kogu katend võõrandada ja katendit korrastamisel mitte kasutada, et ala ammendamisel ja korrastamisel oleks võimalik luua sobilik elupaik kivisisalikele. Katend tuleb võõrandada vastavalt kehtivale seadusele. Kaevandamise ajal on katendivallid efektiivsed müra- ja tolmutõkked.

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmekavade eriosa lisamine vajalik. Juhul kui

tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmel siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Voola liivakarjääris ehitus- ja täiteliiva ning ehituskruusa kaevandamine. Riigimetsa Majandamise Keskus omab keskkonnaluba nr L.MK/319361 (kehtivusaeg 14.10.2010–13.10.2025, käesoleva loa muutmise taotluse eesmärgiks on Voola liivakarjääri keskkonnaloa pikendamine, et oleks tagatud RMK toormega varustatus.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Voola liivakarjäär asub kasutuses olevas maardlas, aktiivsel mäeeraldisel. Voola liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega hõlmatud mäeeraldisel kasutamist on mõistlik jätkata Riigimetsa Majandamise Keskuse toormega varustatuse tagamiseks. Seega, arvestades säästva arengu põhimõtteid ja taastumatu loodusvara heaperemehelikke kasutamise printsiipe, on põhjendatud taotletava Voola liivakarjääri maavaravaru kasutamise jätkamine.

3.1.2. Loa muutmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa muutmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).
- tegevusega ei kaasne keskkonnaohtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 05.01.2026 dokumendiga nr DM-131608-14.
- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).
- loa muutmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.
- Kohaliku omavalitsuse üksus (Tõrva Vallavalitsus) nõustus 05.11.2025 korraldusega nr 2-3/2025/499 (KOTKAS 07.11.2025 nr DM-131608-11) Voola liivakarjääri keskkonnaloa muutmise mäeeraldisel kaevandamiseks (MaaPS § 55 lg 2 p 11). Kohalik omavalitsus tingimusi loa muutmisele ei seadnud.
- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järeldus oli, et Voola liivakarjääri tegevusega ei kaasne olulist

keskkonnamõju.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 01.04.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Voola liivakarjääri mäeeraldis asub Valga maakonnas Tõrva vallas Jeti külas RMK Koorküla metskond 12 (katastritunnus 20801:001:0481) maaüksusel, mille valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutlusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille muutmise või mitte muutmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutlusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Keskkonnaamet edastas MaaPS § 49 lõike 6 alusel Voola liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 08.09.2025 kirjaga nr DM-131608-10 Tõrva Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 08.11.2025. Tõrva Vallavalitsus nõustus 05.11.2025 korraldusega nr 2-3/2025/499 Voola liivakarjääri keskkonnakaitseloa nr L.MK/319361 muutmisega. Kohalik omavalitsus tingimusi loa muutmisele ei seadnud.

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 05.01.2026 kirjaga nr DM-131608-12 Voola liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Tõrva Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 05.02.2026.

Tõrva Vallavalitsus nõustus 28.01.2026 korraldusega nr 2-3/2026/35 Voola liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/319361 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega.

Keskkonnaamet edastas HMS § 49 lõike 1 alusel 17.03.2026 kirjaga nr DM-131608-15 Voola liivakarjääri keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõud seisukoha võtmiseks Tõrva Vallavalitsus, seisukoha esitamise tähtajaga 31.03.2026. Tõrva Vallavalitsus määratud tähtaja jooksul arvamust või vastuväiteid ei esitanud ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

Keskkonnaameti 17.03.2026 kiri nr DM-131608-15 on registreeritud Tõrva Vallavalitsuse dokumendiregistris 17.03.2026 viitega nr 6-6/2026/20-3.

3.2.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 11.02.2026 kirjaga nr DM-131608-14 Voola liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Voola liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa muutmisel arvestada:

- *vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse ja vette, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil;*
- *kaevandamisega kaasnevate mõjude korral põhjaveele ja selle tasemele kannab tekkivad kulutused tööde teostaja. Kui tekib vajadus vett ära juhtida, tuleb taotleda vee erikasutusluba;*
- *mürarohkete tööde (ekskavaatori, frontaallaaduri ning purustus- ja sorteerimissõlme korraga töötamine) tegemine on keelatud kalakotka tundlikul pesitsusperioodi faasil 15.04-30.06; võimalusel vältida mürarohkete tööde tegemist kogu pesitsusperioodi vältel (pesitsusperiood kestab 15. märtsist 31. augustini);*
- *Voola tee (ETAK ID 4603938) karjäärast lääne suunas asuva lõigu kasutamine materjali väljaveoks on keelatud kalakotka pesitsusajal 15.03-31.08.*

Keskkonnameetme esitamisel on arvestatud keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.2.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks. Kehtivale keskkonnaloale nr L.MK/319361 on kantud viis kõrvaltingimust:

1. *Kaevandamisega rikutud maa tuleb korrastada korrastamisprojekti alusel. Korrastamisprojekt koostatakse lähtudes Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustest. Korrastamisega tuleb alustada kas kaks aastat enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu või kui jääkvaru suuruseks on jäänud 63 tuh m³;*
2. *Jaotus plokkides 4,5 ja 6 protsentuaalne: ehitusliiv 75 %, ehituskruus 18% ja täiteliiv 7%.*

Plokkides 7 ja 8 on protsentuaalne jaotus järgmine: ehitusliiv 62 % ja ehituskruus 38%. Kaevandajal on kohustus kaevandamisel ja maavara kaevandamise mahu aruande esitamisel kinni pidada eeltoodud kasutusala protsentuaalsest jaotusest;

3. *Vältimaks kaevandamisel kütuse ja õli pinnasesse ja vette sattumist, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil;*
4. *Kaevandamisega kaasnevate mõjude korral põhjaveele ja selle tasemele kannab tekkivad kulutused tööde teostaja. Kui tekib vajadus vett ära juhtida, tuleb taotleda vee erikasutusluba;*
5. *Katastriüksuse 20801:001:0481 karjäärialuse maa sihtotstarbe liigiks peab olema määratud mäetööstusmaa. Sihtotstarbe muutmise korraldab loa omanik.*

Korrastamisprojekti koostamine ja tingimuste esitamine on sätestatud Maapõueseaduses ja Keskkonnaministri 30.06.2022 määrus 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ (määrus nr 12).

Sellest tulenevalt täpsustab Keskkonnaamet kehtivale keskkonnaloale kantud kõrvaltingimust järgmiselt:

- *korrastamisega tuleb alustada kas kaks aastat enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu või kui jääkvaru suuruseks on jäänud 63 tuh m³.*

Voola liivakarjääri maavaravaru on arvele võetud 08.06.2009 keskkonnaministri käskkirjaga nr 917 ja põhineb Voola liivamaardla Voola uuringuruumi geoloogilise uuringu aruandel, varu seisuga 01.04.2009.a (EGF 8109). Kuna eeltoodud plokkide varu pole ümberhinnatud on kõrvaltingimus nr 2 jätkuvalt asjakohane ja jäetakse kehtima muutmata kujul.

Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis-ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdeõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis varustatud õlitõrje vahenditega ja võimaldab ennetada diiselkütuse ja maardeõli reostust. Seega on kõrvaltingimus nr 3 jätkuvalt asjakohane ja jäetakse kehtima muutmata kujul.

Voola liivakarjääris on lubatud kaevandada vaid ülalpool põhjaveetasel, st ei muudeta põhjaveetasel ega juhita karjäärist vett välja. Juhul kui tekib vajadus kaevandada veealust varu tuleb loa andjale esitada sellekohane taotlus, mille menetlemise käigus selgitatakse välja vee-erikasutusloa vajadus. Sellest tulenevalt täpsustab Keskkonnaamet kehtivale keskkonnaloale kantud kõrvaltingimust nr 4 järgmiselt:

- *kaevandamisega kaasnevate mõjude korral põhjaveele ja selle tasemele kannab tekkivad kulutused tööde teostaja.*

Katastriüksus Koorküla metskond 12 (katastritunnus 20801:001:0481) sihtotstarve on maatulundusmaa 95%, mäetööstusmaa 5%. Seega ei ole kehtivale keskkonnaloale kantud kõrvaltingimus nr 5 enam asjakohane ning seega eemaldatakse loalt.

Voola liivakarjääri mäeeraldisest ca 2 km raadiusesse jääb kalakotka elupaik (KLO9129630). Kalakotka pesa pole viimastel aastatel olnud asustatud, aga elupaik on alles ja sobilik ning seetõttu on arvestatud võimalusega, et pesitsemine võib toimuda. Kalakotka eripäraks on ka uute pesapaikade valimine seniste lähedale. Teadaolev pesapuu jääb mäeeraldisest 1,5 km kaugusele, elupaiga piir ~ 930 m kaugusele.

Kalakotkas kuulub I kaitsekategooriasse ja selle linnudirektiivi lisa I liigi üldhinnang ning trend on 2019. a seisuga tõusev. PN Eesti ohustatuse hinnangu järgi ohualdis liik (VU). Kuna kalakotkas pesitseb väga väljapaistvates kohtades, on ta kaugemalt häiruv. Kalakotka (*Pandion haliaetus*) kaitse tegevuskava (kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 12.11.2019 käskkirjaga nr 1-1/19/208) kohaselt tõuseb otsenähtavuse korral emaslind munadelt juba inimese lähenemisel 500 m kaugusele ja halva ilma korral võivad munad jahtuda ning looted hukkuda.

Voola tee (ETAK ID 4603938) jääb kalakotka teadaolevast pesapuust kohati vaid 100 m kaugusele. Karjäärist läände suunduvat Voola teed, mis läbib kalakotka elupaika ja millega piirneb Omuli kalakotka püsielupaik, ei tohi materjali väljaveoks kasutada kalakotka pesitsusajal, pesitsusperiood kestab 15. märtsist 31. augustini. Seletuskirja kohaselt on ~700 m kaugusel liivakarjäärist maksimaalne müratase 52 dB(A) ja täiendavalt aitab karjääris tekkivat müra vähendada karjääri ümbritsev metsamassiiv.

Oluline on, et pesitsusajal ei häiritaks kotkaid pikaajaliselt. Kalakotka pesitsemisperioodi kõige tundlikumad faasid on vahetult enne munemist ja haudumine ning ka väikeste pesapoegade faas aprilli keskpaigast (kui ka mets pole veel lehtinud) kuni juuni lõpuni. Mürarohkete tegevuste suhtes on kalakotkas tundlik kauem, kogu pesitsusperioodi vältel, mis kestab 15. märtsist 31. augustini.

Võimaliku pesitsusaegse häirimise vältimiseks on mürarikaste tööde (purustus- ja sorteerimissõlme kasutamine) tegemine keelatud kalakotka tundlikul pesitsusperioodi faasil 15.04-30.06; võimalusel vältida mürarohkete tööde tegemist kogu pesitsusperioodi vältel (pesitsusperiood kestab 15. märtsist 31. augustini).

Kalakotka võimaliku pesitsusaegse häirimise vältimiseks seab Keskkonnaamet järgnevad asjakohased kõrvaltingimused:

- *mürarohkete tööde (purustus- ja sorteerimissõlme kasutamine) tegemine on keelatud kalakotka tundliku pesitsusperioodi faasil 15.04-30.06; võimalusel vältida mürarohkete tööde tegemist kogu pesitsusperioodi vältel (pesitsusperiood kestab 15. märtsist 31. augustini);*
- *Voola tee (ETAK ID 4603938) karjäärist lääne suunas asuva lõigu kasutamine materjali väljaveoks on keelatud kalakotka pesitsusajal 15.03-31.08.*

Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnevad häiringud ei leviks tootmisterritooriumilt

väljapoole. Eeltoodu alusel on põhjendatud antavale keskkonnaloale määrata asjakohased kõrvaltingimused.

Eeltoodu alusel lisatakse antavale keskkonnaloale järgmised kõrvaltingimused:

- *korrastamisega tuleb alustada kas kaks aastat enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu või kui jääkvaru suuruseks on jäänud 63 tuh m³;*
- *jaotus plokkides 4,5 ja 6 protsentuaalne: ehitusliiv 75 %, ehituskruus 18% ja täiteliiv 7%. Plokkides 7 ja 8 on protsentuaalne jaotus järgmine: ehitusliiv 62 % ja ehituskruus 38%. Kaevandajal on kohustus kaevandamisel ja maavara kaevandamise mahu aruande esitamisel kinni pidada eeltoodud kasutusala protsentuaalsest jaotusest;*
- *vältimaks kaevandamisel kütuse ja õli pinnasesse ja vette sattumist, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil;*
- *kaevandamisega kaasnevate mõjude korral põhjaveele ja selle tasemele kannab tekkivad kulutused tööde teostaja;*
- *mürarohke tööde (purustus- ja sorteerimissõlme kasutamine) tegemine on keelatud kalakotka tundliku pesitsusperioodi faasil 15.04-30.06; võimalusel vältida mürarohke tööde tegemist kogu pesitsusperioodi vältel (pesitsusperiood kestab 15. märtsist 31. augustini);*
- *Voola tee (ETAK ID 4603938) karjäärast lääne suunas asuva lõigu kasutamine materjali väljaveoks on keelatud kalakotka pesitsusajal 15.03-31.08.*

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

KMH eelhindang

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 05.01.2026 kirjaga nr DM-131608-12 Voola liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Tõrva Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 05.02.2026.

Tõrva Vallavalitsus nõustus 28.01.2026 korraldusega nr 2-3/2026/35 Voola liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/319361 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algamata jätmisega.

Loa muutmise korralduse ja loa eelnõu

Keskkonnaloa nr L.MK/319361 muutmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus ei laekunud.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalised kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt:

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk

juhataja

maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Tõrva Vallavalitsus

Helen Lukas

spetsialist

maapõuebüroo

Janne Breidaks

spetsialist

loodushoiutööde osakond

Stella Miil

spetsialist

looduskasutuse osakond